

Vergaderjaar 2003–2004 A

29 418

Besluit van de Raad in de samenstelling van de staatshoofden en regeringsleiders inzake een wijziging van artikel 10.2 van de Statuten van het Europees Stelsel van Centrale Bank en van de Europese Centrale Bank; Brussel, 21 maart 2003

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitters van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 februari 2004

Ter griffie van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen op 3 februari 2004.

De wens dat het verdrag aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal wordt onderworpen kan door of namens één van de Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer dan wel dertig leden van de Tweede Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 4 maart 2004.

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 2, eerste lid, en artikel 5, eerste lid, van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen, de Raad van State gehoord, heb ik de eer u hierbij ter stilzwijgende goedkeuring over te leggen het op 21 maart 2003 te Brussel totstandgekomen Besluit van de Raad in de samenstelling van de staatshoofden en regeringsleiders inzake een wijziging van artikel 10.2 van de Statuten van het Europees Stelsel van Centrale Bank en van de Europese Centrale Bank (Trb. 2003, 151)¹.

Een toelichtende nota bij het Besluit treft u eveneens hierbij aan.

De goedkeuring wordt alleen voor Nederland gevraagd.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
B. R. Bot

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

TOELICHTENDE NOTA

1. Inleiding

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt, omdat het zonder meer instemmend luidt (artikel 25a, vijfde lid j° vierde lid, onder b, van de Wet op de Raad van State).

Met het op 7 februari 1992 te Maastricht totstandgekomen Verdrag betreffende de Europese Unie kwam eveneens tot stand het Protocol betreffende de Statuten van het Europees Stelsel van Centrale Banken en van de Europese Centrale Bank (Trb. 1992, 74, blz. 125 e.v.). Dat Protocol bevat de Statuten op basis waarvan het Europees Stelsel van Centrale Banken (ESCB) en de Europese Centrale Bank (ECB) zijn opgericht. Daarbij zijn bepalingen opgenomen over onder meer de doelstellingen en de taken, de organisatie, alsmede de monetaire functies en werkzaamheden van het ESCB en de ECB.

Het Protocol werd in 1997 en 2001 gewijzigd. De eerste wijziging gebeurde op basis van het op 2 oktober 1997 te Amsterdam totstandgekomen Verdrag van Amsterdam houdende wijziging van het Verdrag betreffende de Europese Unie, de Verdragen tot oprichting van de Europese Gemeenschappen en sommige bijbehorende Akten (Trb. 1998, 11; zie blz. 72). Met de tweede wijziging werd ingevolge artikel 5 van het op 26 februari 2001 te Nice totstandgekomen Verdrag van Nice houdende wijziging van het Verdrag betreffende de Europese Unie, de Verdragen tot oprichting van de Europese Gemeenschappen en sommige bijbehorende akten (Trb. 2001, 47; zie blz. 47) een zesde lid toegevoegd aan artikel 10 van de Statuten. Op grond van dat nieuwe lid werd de Raad in de samenstelling van staatshoofden en regeringsleiders gemachtigd om, op aanbeveling van de ECB of de Europese Commissie, en na raadpleging van het Europees Parlement, het tweede lid van artikel 10 te wijzigen.

Het huidige tweede lid van artikel 10 van de Statuten bevat een regeling betreffende de stemprocedure in de Raad van bestuur van de ECB, die uit nationale bankpresidenten en directieleden is samengesteld. Met betrekking tot onderwerpen zoals bij monetair beleid over onder meer rentebeslissingen stemt de Raad van bestuur met gewone meerderheid, dat wil zeggen op basis van de leden met stemrecht.

Op 19 december 2001 werd door de Raad van bestuur van de ECB een voorstel aangenomen voor een wijziging in de stemprocedure. Aanleiding hiervoor is voorbereid te zijn op de toekomstige toename van de leden van die Raad in verband met de uitbreiding van het euro-gebied. Deze wijziging van artikel 10, tweede lid, van de Statuten werd vastgesteld bij Besluit nr. 2003/223/EG van de Raad in de samenstelling van de staatshoofden en regeringsleiders van 21 maart 2003 inzake een wijziging van artikel 10.2 van de Statuten van het Europees Stelsel van Centrale banken en van de Europese Centrale Bank (PbEG L 83). De wijziging wordt van kracht nadat alle lidstaten van de Europese Unie het Besluit hebben bekrachtigd.

2. Wijziging van artikel 10, tweede lid

In de huidige situatie waarbij de Raad van bestuur uit 12 nationale bankpresidenten en zes directieleden bestaat, heeft elk lid één stem. Ingevolge het gewijzigde tweede lid van artikel 10 van de Statuten zullen niet meer dan 21 leden van de Raad van bestuur hun stem kunnen uitbrengen. Tot en met dat aantal leden – in de samenstelling van maximaal 15 nationale bankpresidenten en zes directieleden – zal ieder lid stemrecht hebben. Dat verandert wanneer het aantal nationale bankpresidenten meer dan 15 wordt. In dat geval zal voor de besluitvorming worden overgestapt op een roulatiesysteem waarbij het stemrecht zal rouleren onder de nationale bankpresidenten. Aangezien de

zes directieleden hun stemrecht permanent behouden, zullen er altijd maximaal 15 nationale bankpresidenten hun stem kunnen uitbrengen.

Ter bepaling van de roulatie worden de eurolanden ingedeeld naar grootte van het bruto binnenlands product (gewicht 5/6) en van de financiële sector (gewicht 1/6). Op basis van die indeling worden de nationale bankpresidenten in groepen onderverdeeld.

Bij een aantal van meer dan 15 en minder dan 22 nationale bankpresidenten, worden twee groepen samengesteld. De eerste groep bestaat uit vijf nationale bankpresidenten van eurolanden met de hoogste posities in de voornoemde landenklassering. Van die vijf zullen vier personen bij roulatie stemrecht hebben. In de tweede groep, die uit de overige bankpresidenten bestaat, zullen maximaal 11 personen stemrecht hebben. De frequentie van stemrecht in de eerste groep zal echter niet lager zijn dan in de tweede groep.

Op het moment dat het aantal bankpresidenten 22 bedraagt, zal een derde groep worden gecreëerd. Naast de eerste groep van 5 bankpresidenten met vier stemrechten, bestaat de tweede groep uit de helft van het totale aantal presidenten en krijgt acht stemrechten. De derde groep bestaat uit de overige bankpresidenten en heeft drie stemrechten.

Het roulatiesysteem is erop gericht ook in een uitgebreid eurogebied efficiënt en tijdig besluiten te kunnen nemen, ongeacht het aantal lidstaten dat de euro aanneemt. Voor een voldoende representatie van het gehele euro-gebied in de besluitvorming zullen de vertegenwoordigers van de grote eurolanden vaker stemrecht hebben dan de kleine eurolanden. Nederland begint in de eerste groep. Bij toetreding van het Verenigd Koninkrijk te zijner tijd schuift ons land door naar de tweede groep. Na overleg op 20 maart 2003 met de Tweede Kamer is op instigatie van Nederland in de notulen van de Europese Raad van 21 maart 2003 opgenomen dat het model «niet moet worden beschouwd als precedent voor de toekomstige samenstelling en het toekomstige besluitvormingsproces van andere Gemeenschapsinstellingen».

Het roulatiesysteem heeft tot doel de uitbreiding op termijn van het euro-gebied tot 27 staten mogelijk te maken (de huidige 15 EU-lidstaten + de tien nieuwe toetreders tot de EU + Bulgarije en Roemenië). Ondanks het roulatiesysteem blijven de leden van de Raad van bestuur persoonlijk en onafhankelijk deelnemen aan de ECB-raadsvergaderingen. Binnen elke groep hebben de nationale bankpresidenten even lang stemrecht.

3. Koninkrijkspositie

De onderhavige wijziging van de Statuten van het ESCB en van de ECB zal, gelet op het onderwerp, uitsluitend voor Nederland gelden.

De Minister van Financiën,
G. Zalm

De Minister van Buitenlandse Zaken,
B. R. Bot

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
A. Nicolai